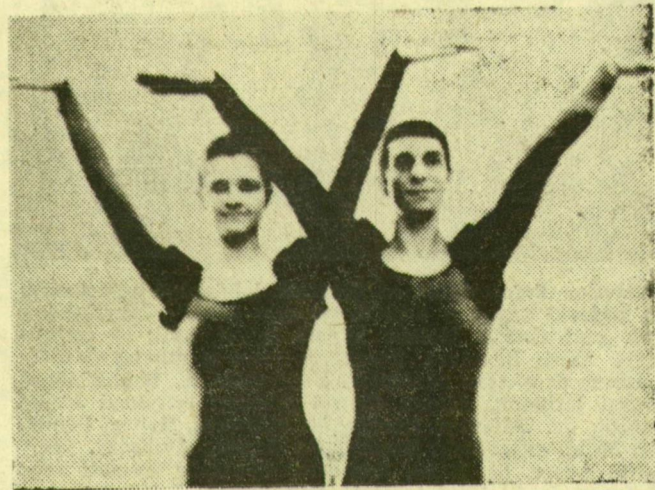

A Pécsi Balett — Szegeden

Somogyi Károlyné felvétele

Jellegzetes forma az Etűdök kétkben című tanulmányból

Másfél nap alatt „kelt el” a színház, ezernyelvűen hely, de ennél is többen lehettek a Pécsi Balett pénteki szegedi bemutatkozásán. Bemutakozásról kell beszélni, jóllehet, évekként elzöngélt már járt itt Eck Imre nagyhírű társulata, a szabadtéri játékokon, ám a pécsi műhellyel illetkezve, az élmény intenzív hatótávolságán belülre kerülni csak közsínházi méretek ígérnek teljesebb esélyt. Most, hogy az együttes — túlzás nélkül állíthatjuk — elsőpró sikert aratott a szegedi teátrumban, valójában nehéz megérteni, miért kellett rá ennyit várni. Szomorú szatíra, de külföldön jobban ismerik a társulatot, mint a hazai színházak egyik fellegvárában, Szegeden. De hát hagyjuk a múltat: a Pécsi Balett az idei évad gyakori vendége lesz, talán futólépesben behozunk valamit az elmulasztottakból.

Szinte közhelyeket emlegetek föl, s máris újjá kell tételnem. Eck Imre személye és művésze évek óta nyugtalan, heves viták keresztjében produkál, mely polémiában azért jobbra az elismerés hangja dominál. Kísérletező alkat, a vita tehát óhatatlan. Kicsit sajnáljuk, hogy mindjárt a bemutatkozásnál nem kérhettünk költséget belőle: a pénteki programjuk — bár a jellegzetes „pécsi elemeket”, látásmódot, koncentrált gondolatosságát és természetesen technikailag egyediséget nem nélkülözték — tulajdonképpen egyértelmű, valamennyi részletében világos, nagy határfokú művészet. Tartalmilag és formailag egyaránt. Azt persze sejtetni lehetett, hogy az együttes tagjai komoly mesterségbeli tudással, kitűnő balettiskolával bírnak — legfeljebb annyit tehetünk hozzá: a kifejezőképesség színészi képességeit is elsajátították. Mint kiderült, szükségyszerűen, hiszen Eck Imre követelményei a balett klasszikus fogalmánál kezdődnek (és korántsem végződnek), számára a balett kevésbé cél, mint a hagyományos értelmezés kívánna sokkal inkább eszköz a gondolatosság megjelenítésére.

Az eszközök arzenáljából vonultat fel néhányat az Etűdök kétkben című tanulmány. Barokk zenére (Vivaldi három Concertójára) a modern balettstúdió „korlátfájánál” sorakoztatja elő, mit kell tudni a mesterségből ahhoz, hogy a mának is mondani tudó, korszerű művészet váljon belőle. Logikus, ha ezek a mesterségbeli elemek is jellegzetesek, groteszk, kimerevített sémai olykor mértani ábrákra emlékeztetnek, melyek a

klasszikus muzsika polifóniájával azért sohasem vesztik el kapcsolatukat. A kifejezőképesség lehetőségeit Szokolay Sándor Az iszonyat balladája és Vujicsics Tihamér Változatok egy találkozására című kompozíciók mutatják be. Az iszonyat balladája a militarista szellem balladája, a megalázás és a megalázottság. Szigorú, szimmetrikus szerkesztés, szaggatott, hirtelen mozdulatai a lélek, a szellem statáriális elkorcsosítását hangsúlyozzák: az értelem képtelen másképp fel fogni a kegyetlenséget, az ember likvidálásának szempontjait. S bár a bevallott műfaj ballada, az elvonatkoztatás világosan követhető: a kiszolgáltatott lány mártírsága (mely kicsit a Csodálatos mandarin és szantságára, élni akarására emlékeztet, noha ott egészen másról van szó), az észtelen népirtás az értelem lázadását, az embert nem lehet a bűnre tartósan beprogramozni. A Változatok egy találkozására sokkal könnyebb, oldottabb hangvételű, bár a tartalmi szempont itt is fegyvermezett, következetes építkezési módszert követel. A lány és a fiú találkozásáról szól egy siető, rohanó korban, mint mondani szokás, a mai világban, mely az emberi kapcsolatokat, érzelmeket is felgyorsítja. A találkozásban benne van a múlt is, ami korábban volt a jelenben indokká válik, s csak általa, az emlékekkel együtt, a családások árán lehet teljes a boldogság. Az utolsó kép: az egymásra lett szerelmesek hitetlenül csodálkoznak a múltra.

„Törekvésünk, hogy olyan táncjátékokat hozunk létre, amelyek elevenen hatnak a ma emberére, formálják, alakítják eszmevilágát, az emberi test, a zene és a látvány szépségével együtt megnyilatkozó művészi erejével.” Az idézet Eck Imré-től való, akinek tömören megfogalmazott hitvallásához summásan nehéz hozzátenni bármit. Ez a Pécsi Balett eleven közönséghatásának garanciája, ez indokolja, hogy a színházpublikum elvárásától, konzervatív érdeklődésétől tán távolabbi művészettel is, a balettel is oly közvetlen színházi élménnyé, hatótényezővé tud válni. Az együttes remek szólistákkal rendelkezik: Csifó Ferenc, Bretus Mária, Handel Edit és Uhrík Dóra mindent tud a balett formanyelvéből, s hozzá színészi kvalitásaik is erősek.

A Pécsi Balettet legközelebb november 28-án láthatjuk Szegeden.

Nikolényi István

Holnap:

Hangverseny a földrengés károsultjaiért

A Szegedi Nemzeti Színház neves művészei adnak hangversenyt, mint jelentették — a Vöröskereszt városi szervezete rendezésében — a jügoszláviai földrengés károsultjainak megsegítésére holnap, hétfőn este 6 órakor a József Attila Tudományegyetem központi épületének aulájában. A hangverseny teljes bevételét elküldik a károsultaknak. Jegyek elővételben kaphatók a filharmónia Klauzál téri kirendeltségében, a színház Kárász utcai jegyirodájában és a Bartók Béla művelődési központban. Természetesen a helyszínen is váltható jegy.

Barnard professzor, a világ első szívátültető sebésze közölte, hogy nem fogadja el az ellenzéki képviselő-jelöltséget, mert minden energiáját tudományos kutatásokra akarja fordítani.

KITÜNTETÉSEK

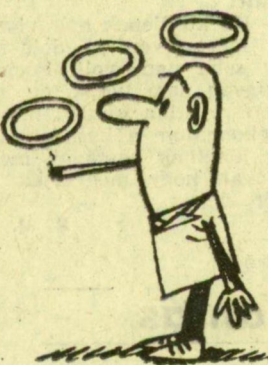
A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Tanácsköztársaságnak az Egyesült Államokban élő 14 veteránját kitüntette a Tanácsköztársasági Emlékéremmel. A kitüntetéseket három helyen nyújtották át a munkásmozgalom idős harcosainak. New Yorkban Nagy János, hazánk washingtoni rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Miami-ban Nagy Lajos, a nagykövetség első titkára, Los Angeles-ben pedig Tóth Endre konzul adta át a Tanácsköztársasági Emlékéremet az Egyesült Államokban élő veteránoknak.

Ürtudós lemondása. Be nyújtotta lemondását dr. George E. Mueller amerikai ürtudós, az Apollo-program egyik irányítója, az Apollo-11 Holdra szállásának előkészítője. A lemondás hírért hivatalosan nem erősítették meg és nem is kommentálták.

Kelta sírok. A múzeumi hónap alkalmából Vácott, a Forte-gyár melletti kavicsbánya területén ásásokat folytattak. Már az első héten több temetkezési helyet tártak fel, amelyekben az időszerűtámsunk előtti II. századból származó kelta sírokra bukkantak. A munkát folytatják. A helyszínen feltárása után térképet készítenek a területről és szakszerűen feldolgozzák a leleteket.

Földrengés rázta meg pénteken, helyi idő szerint 12.33 órakor, az Aleuti-szigeteket. A Richter-skála szerint 6.4 fokozatú földmozgás az óceán mélyéről eredt, epicentruma az északi szélesség 51., a nyugati hosszúság 179. fokán volt. Károkról nem érkezett hír, de az adaki hadtengerészeti bázison megvárták az épületek, mozgott minden berendezés.

Szöveg nélkül

r ö v i d e n

Rönkökből faragott bútór

A népi építészet és a múlt századi lakáskultúra hagyományait eleveníti fel Orsós Jakab, a zalai olajmezők tisztviselője. A gellénházi olajvárosban levő lakásán rönkökből faragott különböző bútorokat. Az arasznyi vastagságú, egyetlen rönköből kimunkált asztallapokat nem gyalulja simára, csak fejszével egyengeti. Az asztalhoz ugyan csak rönkdarabokból fejszézi ki a háromlábú ülőalkalmatosságokat. Faragásainak legszebb darabjai közé tartozik a vastag rönköből kifaragott támlás lóca. A különleges tehetséggel és érzékkel rendelkező fafaragó készítményei a modern lakások díszei.

Elektroszon, Moszkvában, az elektromos orvosi berendezések — „EMA” — üzemében „Elektroszon-4T” néven új hordozható készüléket állítottak elő. Az ekké, ma, a magas vérnyomás, az asztma által kiváltott álmatlanság gyógyítására szolgál. A készüléket tranzistorokból szerelték össze és 127 vagy 220 volt feszültségi hálózati váltóárammal táplálják. Fogyasztása egy tizede a szokásos izzólámpa fogyasztásának. Súlyja mindössze 2,5 kilogramm.

Dokumentumfilm — munkásörökről. Munkásör témájú portré-dokumentumfilm forgatását kezdték meg. A film tervezett címe: Négyen a sok közül, s néhány portré bemutatásával ad izelítőt a munkások mindennapi életéről. munkájáról és a szolgálatról.

Jegyelővétel a MÁV-nál. A november 7-i kettős ünnep, valamint a szabad szombat alkalmából a MÁV csúcsforgalomra számít. Ezért a fővárosi pályaudvarokon és a nagyobb vidéki vasútállomások pénztárainál bevezették a jegyelővételt. A MÁV vezérigazgatósága kéri az utasokat, hogy a jegyváltást ne hagyják az utolsó napra.

A francia ajkú Quebecben pénteken nagy tömeg tüntetett egy új nyelvi törvénytervezet ellen. A rendőrség a 20 000 főnyi tömeget könnygázgránáttal kergette szét, tíz embert letartóztatott.

Öttalalatos a lottón. A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 44. játékhetén egy öttalalatos szelvényt találtak. Nyereménye 1 813 796 forint. Négytalalatos 66 fogadó ért el, nyereményük egyenként 27 482 forint. Háromtalalatos 5498 fogadónak volt, nyereményük egyenként 330 forint. A kéttalalatos szelvények száma 144 119, ezek egyenkénti nyereménye 16 forint. A nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után értendők. A közölt adatok tájékoztató jellegűek.

A Minerva Színpad új bemutatói. Benedek Katalin: Idegen utcában és Karinthy Ferenc: Dunakanyar című egyfelvonásosait mutatja be a Minerva Színpad holnap, hétfőn este 7 órai kezdettel a Postás Művelődési Otthonban. Az előadást Konter László rendezte.

Műszaki áruk a mezőgazdaságnak. Az idei év nemcsak a termés, hanem a gazdaságok által felhasznált műszaki áru mennyisége tekintetében is rekordszintű. A Mezőgazdasági Gépalakrész Ellátó Vállalat az idén október elejéig összesen 516 millió forint értékű készletet biztosított a gazdaságok számára. A forgalom minden várakozást felülmúlt: 419 millió forint értékű műszaki áru talált gazdára. Tavaly ugyanerre az időszakra csak 327 millió forint jutott, a vállalat tehát felkészülten várta a termelők „ostromát” és minden eddiginél magasabb szinten elégtette ki a szükségleteket. Az Országos Gumipari Vállalattal megkötött szerződések értelmében az év végéig folyamatosan töltik fel a raktárakat a nap mint nap érkező gumibroncsokkal.

Tűz ütött ki egy londoni „éjjeli menedékhelyen” — hajléktalanok otthonában — a szombatira virradó éjjel. Három ember szörnyethalt.

A bíró is egyetértett. Jack Flynn 59 éves motoros ügynök egy chicagói útkereszteződésben szabálytalanul tért balra és a rendőr megállította. A bíróság azonban felmentette a szabálysértőt, mivel a szóban forgó útkereszteződésben nem kevesebb, mint 24 forgalomjelző tábla van. „Egyetlen vezető sem képes észrevenni és elolvasni ennyi utasítást, mielőtt cselekedne” — védekezett Jack Flynn. A bíró egyetértett.

Tanítási rend. A Művelődésiügyi Minisztérium tájékoztatása szerint az iskolák tanítási rendje a november 3-ával kezdődő héten a következőképpen alakul: az ünnep előtti utolsó tanítási nap esütörtök, 6-án. Ekkor tartják a tanítézetekben a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 52. évfordulóját köszöntő ünnepségeket. 7-én és 8-án nincs, vasárnap ismét lesz tanítás.

A meggyilkolt szerencséje

Egy marokkói újság részletes tudósítást közölt egy gyilkosságról és azt a következőképpen fejezte be: „Az áldozat szerencséje a gyilkosság előtt egy nappal a pénzét bankban helyezte el.”

Szerkesztői üzenetek

Márki Adám (Bocskai utca 4. szám), **Szabó Zsigmond** (Jósika utca 14. szám) és **Szabó László** (Pálfi utca) megjegyzéseire, javaslataira a következő hetekben megjelenő cikkeinkben fogunk reagálni. Kérjük, kísérjék figyelemmel ezeket.

Gyászközlemények

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férj, édesapa és nagyapa, **SZEGEDI AUREL**, életének 74. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése november 4-én 15 órakor lesz az alsóvárosi temető ravatalozójából. A gyászoló család, Pillich Kálmán u. 29. T. 4382.

Tudatjuk, hogy szeretett halottunk, **ZSIGA ANDRÁS** hamvai búcsúztatása 3-án 12 óra-

Váratlan fordulat

Táj és valóság címmel Szilágyi Gábor szabadkai festőművész és Béla Duranci, a szabadkai múzeum igazgatója tart diavetítéssel kísért előadást október 3-án, hétfőn este 7 órai kezdettel az újságíró klubban működő Művészközpontban. Ugyancsak ekkor nyílik meg T. Nagy Irén intarzia-kiállítása is, amelyet Annus József, a Csongrád megyei Hírlap kulturális rovatának vezetője ad át az érdeklődőknek.

Eltávoztak a kárkatonák. A Kis-Balatonról eltávoztak a berek legfalánkabb halászmadarai, a kárkatonák, vagy más néven kormoránok. Ezeket a vadkacsánál nagyobb testű madarakat Ázsiában halászatra is felhasználják. A Kis-Balatonon az idén népes állomány, mintegy 500 kárkatonára töltött néhány hónapot. Az ügyes halászmadarak nagy „vámot” szedtek a Kis-Balaton egyébként is szerény halállományából. Naponta a testsúlyuknak megfelelő hal mennyiséget, egyenként csaknem két kilót fogyasztottak.

Elfogták a vonatrablók cinkosát. Szombaton hajnalban Sydneyben elfogta a rendőrség Ronald Biggsnek, a szökésben levő angol vonatrablónak egyik cinkosát, a 39 éves Ronald Everrett. Hamarosan Angliába szállítja a Scotland Yard. Everrett a régen körözött Biggs társai közül a második, akit rövid időn belül elfogtak. Angliában közönséges bűncselekmények miatt körözik, de csak 1966-ban Ausztráliában „társult” Biggs-szel.